

Dotyczy: <Powołania nowego rezerwatu przyrody – Góra Stołowa im. Ryszarda Malika>

Nadleśnictwo Olkusz przesyła do ewentualnego wykorzystania materiały na temat Rezerwatu Przyrody Góra Stołowa im. Ryszarda Malika. Fotografie w oryginalnych rozmiarach znaleźć można pod linkiem: <https://bit.ly/33Yeul1>
Wybrane miniatury są dołączone do wiadomości.

MATERIAŁY INFORMACYJNE DOTYCZĄCE **REZERWATU PRZYRODY „GÓRA STOŁOWA IM. RYSZARDA MALIKA”**

Rezerwat przyrody „Góra Stołowa im. Ryszarda Malika”, powołany w maju tego roku jest czwartym rezerwatem na terenie Nadleśnictwa Olkusz i osiemdziesiątym szóstym w województwie małopolskim. Ostatnie utworzone rezerwaty to: Mogielica (50,44ha) - w roku 2011 na terenie Nadleśnictwa Limanowa oraz Pazurek (187,91ha) - w roku 2008 – także na terenie Nadleśnictwa Olkusz.

Prace nad utworzeniem rezerwatu trwały długo, jednak w ubiegłym roku przyspieszyły. Jak mówi **Nadleśniczy Nadleśnictwa Olkusz – Marcin Polak**: - *Propozycję utworzenia w tym miejscu rezerwatu wysunął w 1979 roku Stefan Michalik z ZOP PAN. Dokumentacja projektowa tego rezerwatu, stworzona pod przewodnictwem Profesora Stanisława Wiki z UŚ, również postulująca utworzenie rezerwatu, pochodzi natomiast z roku 1987. Zatem już dekady temu zauważono, że lasy porastające Stołową Górę są wyjątkowe pod względem przyrodniczym i zasługują na ochronę rezerwatową. Przez cały ten okres mieliśmy na względzie wartość tego terenu i gospodarowaliśmy tu tak, by jak najlepiej zachować stan siedlisk. W ubiegłym roku, rozpoczynając prace nad nowym Planem Urządzenia Lasu na okres 2022 - 2031 zwróciliśmy się z pytaniem do krakowskiej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o to, czy rezerwat miałby szansę zostać powołany do czasu ustanowienia nowego PULu. RDOŚ sprawnie wzięł sprawy w swoje ręce. We wrześniu odbyła się wizja lokalną z udziałem m.in. Profesora Jana Bodziarczyka z Katedry Bioróżnorodności Leśnej Wydziału Leśnego UR w Krakowie oraz pracowników RDOŚ, RDLP*

w Katowicach, BULiGL oraz nadleśnictwa podczas której wszyscy byli zgodni co do zasadności i potrzeby objęcia tego terenu ochroną. Później nastąpił czas uzgodnień, prac administracyjnych i dziś możemy się cieszyć kolejnym i to dużym rezerwatem.

Rezerwat „Góra Stołowa im. Ryszarda Malika” położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie Jaroszewca w Gminie Klucze. Zajmuje obszar 96,09 ha, a 109,03ha stanowi jego otulina. To teren porośnięty buczynami, poprzecinany wieloma wapiennymi ostańcami tworzącymi Stołową Górę, Ostrą Górę i Skalę pod Wieżą. Ochronie podlegają tu naturalne zbiorowiska leśne: żyzna buczyna sudecka, jaworzyna z jęczynikiem, storczykowa buczyna jurajska oraz stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów.

Utworzenie rezerwatu komentują także naukowcy. Jak zauważa **Profesor Jerzy Szwagrzyk - kierownik Katedry Bioróżnorodności Leśnej Wydziału Leśnego UR w Krakowie** - *Działania nadleśnictwa Olkusz wpisują się doskonale w nową strategię ochrony bioróżnorodności; tworzenia nowych obszarów chronionych w miejscach szczególnie wartościowych przyrodniczo, a zarazem dostępnych dla edukacji i turystyki ukierunkowanej na kontakt z lasem. W czasie narastających zagrożeń i sporów dotyczących sposobu użytkowania zasobów naturalnych jest to bardzo cenna inicjatywa, mogąca stanowić dobry przykład, godny szerokiego rozpropagowania wśród ludzi zainteresowanych ochroną przyrody.*

Profesor Jan Bodziarczyk – z tej samej Katedry zwraca uwagę, że - *Zaangażowanie Nadleśnictwa Olkusz w utworzenie kolejnego rezerwatu przyrody w Małopolsce budzi szacunek. To dobry przykład troski leśników o ochronę przyrody i ochronę życia człowieka. Utworzony rezerwat „Góra Stołowa im. Ryszarda Malika”, z całą pewnością spełni wiele funkcji, zarówno jako obszar chroniący wartości przyrodnicze, ale także zapewniający człowiekowi właściwe warunki do odpoczynku i regeneracji sił. Idea objęcia ochroną rezerwatową tego obszaru sięga końca lat 70. XX w., ale dopiero teraz stała się faktem. Pomimo, iż obszar ten nie był wcześniej formalnie chroniony, leśnicy traktowali go w sposób wyjątkowy, ograniczając lub całkowicie zaniechując ingerencji w drzewostany, stąd też zbiorowiska leśne zachowały się w bardzo dobrym stanie.*

Nadleśniczy Marcin Polak dodaje: - zrównoważone wykorzystanie wszystkich funkcji lasów: przyrodniczych, gospodarczych i społecznych jest trudne. Oczywiście staramy się pogodzić je we wszystkich lasach będących pod naszą opieką, jednakże są miejsca, takie jak to czy też Rezerwat Pazurek lub Ruskie Góry, gdzie wartości przyrodnicze i społeczne są wyższe od produkcyjnych. W tych miejscach konieczne jest zaniechanie pozyskania drewna celem jego sprzedaży. Trzeba jednak powiedzieć, że z drugiej strony istnieją lasy typowo produkcyjne, dostarczające nam drewna, z którego wszyscy korzystamy. Priorytetem jest trwałość tych lasów. Zatem wszędzie, gdzie pozyskujemy drewno zapewniamy wzrost młodego pokolenia drzew; zmienimy składy gatunkowe lasów dostosowując je do siedlisk i zmieniających się warunków klimatycznych. Staramy się, by były coraz bardziej różnorodne i odporne.

Patronem rezerwatu, z inicjatywy prof. Jana Bodziarczyka jest Ryszard Malik – przyrodnik i leśnik. Przedwcześnie zmarły pracownik Nadleśnictwa Olkusz wyjątkowo zaangażowany w ochronę jurajskiej przyrody. Autor licznych publikacji, opracowań, planów ochrony i projektów mających na celu ochronę najcenniejszych ekosystemów oraz stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin.

Do rezerwatu najlepiej wejść od strony kościoła w Jaroszowcu (przy ul. Leśnej 40). Teren rezerwatu okalają drogi leśne, a środkiem wiodą ścieżki, z których - zgodnie z zasadami obowiązującymi w rezerwach – nie wolno schodzić. Rezerwat najlepiej jest zwiedzać podążając za szlakiem oznaczonym niebiesko-białym kwadratem, wyznaczającym trasę dawnej ścieżki edukacyjnej, którą w przyszłości nadleśnictwo zamierza odnowić.

Zarządzenie Dyrektora RDOŚ ws. rezerwatu zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego dnia 10 maja i uprawomocni się po dwóch tygodniach. Zatem 25 maja istnienie tego rezerwatu stanie się faktem.

Informacje ogólne:

Nadleśnictwo Olkusz – jest jednostką podlegającą Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Gospodaruje na 17144,05 hektarów gruntów, a spora część lasów podlega niekorzystnemu oddziaływaniu przemysłu – hut i kopalń. Mimo

to, aż 44,5% stanowią obszary objęte różnymi, ustawowymi formami ochrony przyrody.

Są wśród nich:

- 1) Cztery rezerваты przyrody: Smoleń, Ruskie Góry, Pazurek i Góra Stołowa
- 2) Cztery obszary Natura 2000: Jaroszowiec, Ostoja Środkowojurajska, Buczyny w Szypowicach i Las Niwiski oraz Pustynia Błędowska
- 3) Dwa parki krajobrazowe: Orlich Gniazd oraz Dolinki Krakowskie

W najbliższym czasie spodziewane jest także powiększenie rezerwatu Ruskie Góry, który jako jedyny z wymienionych objęty jest na znacznym obszarze ochroną ścisłą.

Osoba do kontaktu:

MARIA GRONICZ

Specjalista Służby Leśnej, Nadleśnictwo Olkusz

maria.gronicz@katowice.lasy.gov.pl

tel.: 507 850 595